

kade (de Hofdijk¹), zal bovenbedoelden oostelijken tak gevolgd hebben, om in het zuid-oosten aan te sluiten bij de westelijke kade van de Cralingervaart.

De kade, die later de delta der Rotte afsloot, de kade welke strekte van den dijk op de scheiding van Cralingen, in het oosten, tot den dijk ten oosten van Bulgersteyn, in het westen, was de dam waaraan de opkomende plaats nu inderdaad haar naam ontleende, de dam die de zuidelijke begrenzing vormde van de ambachten van Gijsbrecht Bokel en van Ogier Gilleszoon van Voorscoten, voor zooveel betreft het eigenlijke ambacht van Rotterdam.

Wanneer deze dam *in eersten aanleg* tot stand kwam, valt niet met juistheid te zeggen. De Raadt²) en vermoedelijk op zijn gezag Van Heussen³) vermelden dat in 1255 gelegd werd de zeedijk van het slot Honingen af tot Schiedam toe, wat wel aannemelijk is omdat dit werk moest voorafgaan aan de nieuwe afdamming van de Schie, welke gesteld wordt op 1260. Zeer waarschijnlijk is zoowel het een als het ander te danken aan Vrouw Aleid, zuster van Graaf Willem II⁴), maar het is vrij zeker dat de oorspronkelijke bekading van nog vroeger dagteekent.

In elk geval worden in het hiervoor aangehaald Register van eenige leenen der Grafelijkheid tusschen 1280 en 1282, de ambachten van Rubroek en van Bokel zóó omschreven dat aan het bestaan van eenige bedijking aan de Merwezijde op dat tijdstip m.i. niet getwijfeld kan worden; had deze ontbroken dan waren deze leenen niet anders geweest dan uiterdijk. En in de leenregisters der Abdij van St. Paulus

1) Volgens mr. Muller in zijn Oudste geschiedenis van Schieland strekte Rubroek waterstaatkundig zich uit tot aan den Hofdijk, dus *over* de Rotte, in het midden waarvan echter de staatkundige grens liep. Zie o.a. charter 17 Dec. 1417 Br. IV. no. 1978, waaruit blijkt dat Blommersdijk althans staatkundig tot in de Rotte liep. Al moge het eerste administratief inderdaad zoo geweest zijn, *feitelijk* kan de Hofdijk niet gevormd hebben de dijk die Rubroek afsloot, omdat nabij Weena of iets noordelijker nooit een dam in de Rotte lag.

2) Bronnen II blz. 504. Aanteekeningen P. de Raadt van omstreeks 1664.

3) H. van Heussen, Kerkelijke oudheden III 1726 blz. 623.

4) Zie Bescheid 1296. Vergelijk dr. Te Lintum in Rotterdam in den loop der eeuwen.